

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2Csp/62/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223210687
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8223210687.3

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, A.; skráteneý názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpeného: Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., so sídlom Jilemnického 4012/30, Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, o zaplatenie 6 542,90 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu z a m i e t a.
- II. Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 28.11.2023 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 6 542,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28.05.2021 do zaplatenia a nahradiť žalobcovi trovy konania.

2. Žalobu odôvodňoval tým, že Žalobca a Žalovaný uzatvorili spolu dňa 15.11.2018 zmluvu o pôžičke č. 6278402 / 1820021733 (evidenčné číslo zmluvy/ príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol Žalobca Žalovanému pôžičku vo výške 7000 Eur („Schválená výška pôžičky“). Podľa zmluvy o pôžičke mal Žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 96 mesačných splátkach v sume 129,37 Eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 12419,52 Eur. Do dnešného dňa uhradil Žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu 2975,51 Eur. Vzhľadom na to, že Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, Žalobca listom z dňa 07.03.2021 – Predžalobná upomienka, vyzval Žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol Žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne Žalobca Žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, Žalobca bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Žalobca využil dňa 06.05.2021 úver zosplatiť, o čom bol Žalovaný informovaný listom z dňa 22.05.2021 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplateniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením. Splátka uvedená v Predžalobnej upomienke je len najstaršou omeškanou splátkou, táto však neurčuje začiatok plynutia premlčacej lehoty. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa Žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace, a teda súčasne Žalobcovi vzniklo v zmysle §53 ods.9 ObčZ oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Keďže ku zosplateniu dlhu nedochádza automaticky priamo zo zákona, v zmysle zákonnej úpravy musel Žalobca počkať na vznik potrebnej dĺžky omeškania dlžníka. Žalovaný ku dňu podania žaloby dlžné splátky neuhradil. Právo žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje článok 12.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh Žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 6542,9 Eur. Žalobca si týmto zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou

zásielkou, kde bežná doba doručenia je 5 dní. V zmysle čl. 15.2 sa zásielka považuje za doručenú piatym dňom od podania na poštovú prepravu. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 851,35 Eur, si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Ku dňu podania žalobného návrhu mal Žalovaný uhradiť sumu 9518,41 Eur /označené v Prehľade splátok a úhrad ako stĺpec „Splátka“/. Uvedenú sumu (ďalej ako „istina“) tvorí: súčet predpísaných splátok do zosplatnenia dlhu („suma splátok“) a suma po zosplatnení: Počet splátok Výška splátky Suma splátok (počet*výška) Suma po zosplatnení Spolu Istina (Eur) 29 129,37 3751,73 5766,68 = 9518,41 Ku dňu podania žalobného návrhu Žalovaný uhradil sumu 2975,51 Eur, ktoré sú riadnymi splátkami poskytnutého finančného plnenia. Uvedená suma je v Prehľade splátok a úhrad evidovaná v stĺpci „Úhrada“. Istina - Úhrady = Žalovaná suma 9518,41 Eur - 2975,51 Eur = 6542,9 Eur Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade splátok a úhrad /stĺpec „Zostatok“/ vo výške 7394,25 Eur, zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 851,35 Eur /stĺpec „Pokuta“/, ktorú si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

3. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca predložil súdu zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1820021733 zo dňa 15.11.2018 s ďalšou zmluvnou dokumentáciou, predžalobnú upomienku zo dňa 07.03.2021 spolu s kópiou doručky, oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 22.05.2021, notársku zápisnicu sp. zn. N XXXX/XXXX, NZ XXXXX/XXXX, E. XXXXX/XXXX z 11.12.2017 a prehľad splátok a úhrad.

4. Uznesením zo dňa 03.06.2024, č.k. 2Csp/62/2023 - 77 súd zamietol návrh Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv a spotrebiteľov, so sídlom Šafárikovo námestie 7, Bratislava, IČO: 42 362 962 na jeho pribratie do konania ako osobitného subjektu na strane žalovaného.

5. Žalobca dňa 03.01.2024 predložil súdu vyjadrenie, v ktorom uviedol, že Žalovanému = Žiadateľovi bol poskytnutý spotrebiteľský úver. Žiadateľ uviedol na žiadosti priemerný čistý mesačný príjem vo výške 798,00e. Príjem žalovaného bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne. Žiadateľ uviedol Rodinný stav: Ženatý a Počet nezaopatrených detí: 0. Žiadateľom uvedené Mesačné finančné výdavky na žiadosti sú vo výške 443 eur. Pre zistenie skutočných finančných nákladov klienta bol vykonaný dopyt do registra SRBI, ktorým boli zistené skutočné mesačné finančné náklady v registri vo výške 171 eur. Do výpočtu príjmu bola za výdavky braná do úvahy vyššia suma, teda suma vo výške 443 eur, ktorú žalovaný uviedol v žiadosti. Životné minimum bolo vo výške 205,07 eur a Životné minimum pre všetky nezaopatrené deti bolo vo výške 0 eur. Posúdenie schopnosti splácať bolo vykonané v súlade s opatrením NBS č. 10/2017. Následne bol vykonaný prepočet: Rodné číslo klienta 9504268818 Meno a priezvisko klienta Mario Kundrať Číslo žiadosti 1820021733 Evidenčné číslo zmluvy 6278402 PRÍJMY Žiadateľ Príjem klienta 841,00 VÝDAVKY Iné mesačné výdavky (napr. SIPO, náklady na bývanie, telefón - klientom uvedené) 0,00 Mesačné finančné náklady (splátky úverov, hypoték lízingov - klientom uvedené) 443,00 Počet nezaopatrených detí 0 Životné minimum žiadateľa 205,07 Životné minimum všetky nezaopatrené deti 0,00 Mesačné splátky klienta uvedené v registri SRBI (splátkové operácie) 171,00 Mesačné splátky klienta uvedené v registri SRBI (kreditné operácie vrátane stavebných úverov, ktoré sa nachádzajú v kreditných operáciách) 0,00 Výdavky = 0,00 VÝSLEDOK Príjem - Výdavky 192,93 Splátka úveru 129,37 Keďže výsledkom porovnania Príjmov a Výdavkov je suma vyššia ako je výška schválenej splátky, žiadosť bola schválená. Žalobca taktiež poukazuje na tú skutočnosť, že žalovaný žiadnym spôsobom neinformoval žalobcu o zmene finančných pomerom, ktoré by znemožnili žalovanému riadne splácanie poskytnutého úveru. Rovnako tak zo strany žalovaného nebola prednesená žiadosť o prípadné zníženie mesačnej splátky, ktorú by žalobca posúdil a so žalovaným dohodol nové podmienky splácania. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti dlhu bolo zasielané žalovanému len obyčajnou poštou, nakoľko pred zosplatnením bola žalovanému adresovaná výzva aj s doručenkou, v rámci ktorej bol žalovaný upozornený na možnosť zosplatnenia dlhu v prípade neuhradenia dlžných splátok. K otázke zosplatnenia však uvádzame, že žalovaný sa mohol o zosplatnení dozvedieť najneskôr doručením podanej žaloby. Žalobca uvádza, že predmetná listina má len deklaratórny charakter a jej účinky spätne nastanú momentom oboznámenia sa žalovaného s jej obsahom. Žalobca uvádza, že v danom prípade sa žalovaný dostal do omeškania prvýkrát s úhradou 24. splátky úveru splatnej dňa 20.11.2020. V súvislosti s pandemickou situáciou a v zmysle ust. § 1 a § 8 zákona 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid 19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len zákon 62/2020 Z. z.) sa premlčacie lehoty ex offio prerušili v období od 27.3.2020 do 30.4.2020 (35 dní) a v období od 19.1.2021 do 28.2.2021 (41 dní) celkovo na 76 dní. Žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru až dňa 06.05.2021 v dôsledku zákonného prerušenie premlčacej doby v zmysle § 1 a § 8 zákona 62/2020 Z. z. Žalobca poukazuje na to, že žalovaný je v spore pasívny a doposiaľ nepredložil žiadne dôkazy a neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by žalobcov

nárok na zaplatenie žalovanej sumy spochybňovali. Na základe uvedených skutočností žalobca navrhuje súdu, aby vyhovel podanej žalobe v zmysle žalobného petitu a priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. K vyjadreniu priložil výsledok lustrácie v SRBI a výsledok dopytu do Sociálnej poisťovne.

6. Žalovanému bola žaloba doručená do vlastných rúk dňa 09.01.2024, pričom žalovaný sa k žalobe doposiaľ nijako nevyjadril a nevyužil žiadne prostriedky procesnej obrany.

7. Žalobca v podaní doručenom súdu dňa 26.02.2024 uviedol, že trvá na podanej žalobe a v prílohe vyjadrenia predkladá amortizačnú tabuľku. Prílohu podania tvorí dokument „Prehľad zostatkov“ z ktorého vyplývajú jednotlivé pohyby na úverovom účte žalovaného vrátane jednotlivých zložiek pohľadávky od 15.11.2018 do 30.09.2023

8. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na deň 22.07.2024. Pojednávanie sa zúčastnil žalovaný. Neprítomní boli žalobca a jeho právny zástupca, ktorí svoju neúčast' neospravedlnili a nežiadali o odročenie pojednávania, preto súd podľa § 180 Civilného sporového poriadku rozhodol o tom, že pojednávanie uskutoční v ich neprítomnosti, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP.

9. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa najmä s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1820021733 zo dňa 15.11.2018 s ďalšou zmluvnou dokumentáciou, predžalobnej upomienky zo dňa 07.03.2021 spolu s kópiou doručky, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 22.05.2021, prehľadom splátok a úhrad, dopĺňujúcimi vyjadreniami žalobcu a ich prílohami a zistil tento skutkový stav:

10. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že mu žalobcom bol poskytnutý úver v čase, kedy žalovaný nedisponoval dostatočnou finančnou gramotnosťou, pričom sa zaviazal na platenie splátok, ktoré nedokázal hradiť zo svojho príjmu. Pre prípad, že by bol v konaní úspešný si voči žalobcovi neuplatňuje nárok na náhradu trov konania.

11. Na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1820021733 uzavretej medzi žalovaným a žalobcom dňa 15.11.2018 bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 7 000 eur. Žalovaný mal žalobcovi uhradiť celkom sumu 12 419,52 eur v 96 mesačných splátkach vo výške 129,37 eur. V zmluve bola dohodnutá výška úrokovej sadzby 17,30 %, RPMN 17,30 %, splatnosť mesačnej splátky 20. deň v mesiaci a splatnosť prvej mesačnej splátky ku dňu 20.12.2018. Žalovaný žalobcovi pred podaním žaloby uhradil sumu 140 eur. Dňa 22.05.2021 žalobca vyhlásil po výzve zo dňa 07.03.2021 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa dlh žalovaného stal splatným v celom rozsahu.

12. Z notárskej zápisnice sp. zn. N XXXX/XXXX, NZ XXXXX/XXXX, E. XXXXX/XXXX z 11.12.2017 súd zistil, že žalobca a obchodné spoločnosti Consumer Finance Holding a.s., Hlavné nám. 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130 ako aj obchodná spoločnosť VÚB Leasing, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 318 045 ňou uzavreli projekt rozdelenia zlúčením, na základe ktorého sa pôvodný žalobca stal nástupníckou spoločnosťou po spoločnosti Consumer Finance Holding a.s., Hlavné nám. 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130, s výnimkou produktov splátkového predaja QCar a Triangel.

13. Podľa predloženého prehľadu splátok a úhrad žalovaný uhradil žalobcovi ku dňu 30.09.2023 celkom sumu 2 975,51 eur, pričom na zaplatenie zostáva suma 7 394,25 eur.

14. Podľa § 497 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzavretia zmluvy („ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporenia, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ

alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

16. Podľa § 1 ods. 8 ZoSÚ ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

17. Podľa § 2 ZoSÚ na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

19. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: a) druh spotrebiteľského úveru, b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu, c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia, d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere, g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť, m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony

notára, ak sú veriteľovi známe, q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia, r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16, s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu, v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

20. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,^{18b)} f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia, g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

21. Podľa § 7 ods. 1, ods. 2 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

22. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

23. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník („ďalej len Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

24. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

26. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

27. Podľa § 53 ods. 4 písm. v) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

28. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

29. Predložená zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je zmluvou typovou. Nakoľko dlžník nepoužil predmet plnenia na podnikanie, žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a dlžník v postavení spotrebiteľa. Predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na právny vzťah je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Táto zmluva medzi stranami bola uzavretá ako formulárová zmluva, obsah ktorej spotrebiteľ ovplyvniť nemohol. Právny vzťah medzi stranami sporu je založený spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou, a to ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

30. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy porušil svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, uloženú mu v § 7 ZoSÚ.

31. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domacom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp/1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp/80/2020).

32. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd musí ex officio preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C- 303/20).

33. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

34. Podľa bodu 26. preambuly vyššie citovanej Smernice členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.

35. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

36. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190) posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa.

37. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej).

38. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, v ktorej v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrované deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama osebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

39. Dostatočnými informáciami dokladujúcimi schopnosť spotrebiteľa splácať úver nie sú informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Odborná starostlivosť predpokladá potrebu údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, overiť, resp. objektívne preukázať minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka zdroj jeho príjmu (v danom prípade žalobca v konaní nepredložil ani len tvrdenie o takejto skutočnosti). Kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie len tvrdými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri Rozsudok NS ČR z 25.07.2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/ 2018).

40. Žalobca súdu nepreukázal, že pri poskytovaní úveru žalovanej postupoval dôsledne v súlade s § 7 ZoSÚ a náležite preveril schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý spotrebiteľský úver.

41. Z predloženej úverovej zmluvy vyplýva, že žalobca pri jej uzatváraní zistil od žalovaného výlučne údaje, ktoré sa týkali jeho rodinného stavu, dosiahnutého vzdelania, či spôsobu bývania. Ohľadom príjmu žalovaného je v zmluve uvedené, že tento je zamestnaný na dobu neurčitú, poberá priemerný mesačný čistý príjem vo výške 841 eur. Mesačné výdavky žalovaného na splátky úverov podľa Zmluvy predstavujú sumu 443 eur.

42. V konaní bolo preukázané, že žalobca nahliadol do SRBI, v ktorom mal žalovaný evidované 2 existujúce splátkové a 1 nesplátkový kontrakt. Splátkové kontrakty predstavovali úver v celkovej výške 6 000 eur, splatný v 95 mesačných splátkach po 90 eur, kde na úhradu zostávalo celkom 87 splátok a úver v celkovej výške 4 300 eur, splatný v 84 mesačných splátkach po 81 eur, kde na úhradu zostávalo celkom 80 splátok. Okrem toho mal žalovaný poskytnutý úverový rámec vo výške 1 040 eur.

43. Podľa predloženého výsledku dopytu do sociálnej poisťovne zo dňa 15.10.2018 bol žalovaný v tom čase zamestnaný u zamestnávateľa s prideleným IČO: 36458236. Podľa výsledku tohto dopytu jej priemerný vymeriavací základ za posledné 3 mesiace u tohto zamestnávateľa bol vo výške aspoň 985 eur. Z výsledku dopytu do sociálnej poisťovne, na ktorý žalobca v súvislosti s overovaním čistého mesačného príjmu žalovaného poukazoval, teda síce vyplýva, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy o úvere bol minimálne 3 mesiace zamestnaný, avšak nevyplýva z neho výška jeho skutočného čistého mesačného príjmu tvrdeného žalobcom. Žalobca nepredložil súdu žiadny dôkaz, z ktorého by táto výška čistého mesačného príjmu žalovaného za posledné 3 mesiace mala vyplývať. Predložený prehľad odpovedí Sociálnej poisťovne na verifikačné otázky ako externý zdroj potvrdzuje iba výšku tzv. vymeriavacích základov u žalovaného, čo nemožno stotožňovať so skutočnou výškou jeho mesačných príjmov zo závislej činnosti. Súdu predložený výsledok dopytu do Sociálnej poisťovne však neobsahuje z hľadiska výšky skutočného príjmu žalovaného relevantné údaje. Za danej dôkaznej situácie súd preto zastáva názor, že žalobca hodnoverne nepreukázal, že by pre účely skúmania bonity žalovaného mal k dispozícii od žalovaného údaje o jeho čistom mesačnom príjme alebo že by mal čistý mesačný príjem žalovaného riadne zistený a overený niektorým z interných alebo externých zdrojov. Žalobca tak hodnoverne nepreukázal, že banka pre účely posúdenia bonity žalovaného mala k dispozícii základnú položku vyžadovanú ust. § 7 ods. 20 písm. a) ZoSÚ, a to skutočný čistý mesačný príjem žalovanej.

44. Z ust. § 7 ods. 27 veta posledná ZoSÚ vyplýva, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa. Tejto zákonnej povinnosti sa dodávateľ nemôže zbaviť odkazom na životné minimum, nakoľko to nie je ratio zákona a tento postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie toho ktorého spotrebiteľa a jeho rodiny. Tento postup dodávateľa na úverovom trhu nekriticky akceptuje zjavne nevierohodné údaje poskytnuté spotrebiteľom a nahrádza ich svojvoľne paušálnym údajom v podobe sumy životného minima. Z ničoho teda neplynie záver ani usmernenie pre dodávateľov na úverovom trhu, že výdavky (resp. výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb) spotrebiteľa sa bez ďalšieho majú rovnať sume životného minima (pozri rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 18Csp/5/2023 zo dňa 26.04.2023).

45. Z predložených dôkazov je zrejmé, že veriteľ zisťoval len príjem žalovaného cez predložený výsledok dopytu zo Sociálnej poisťovne, hoci jeho povinnosťou je zisťovať nielen príjem, ale aj výdavky. Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Na výzvu súdu žalobca uviedol, že pri posudzovaní výdavkov vychádzal zo sumy životného minima v čase posudzovania žiadosti vo výške 205,07 eur, žalovaným uvedených ale nepreukázaných výdavkov na splátky vo výške 443 eur mesačne a mesačných výdavkov na splátky podľa registra SRBI vo výške 171 eur. Okrem toho vychádzal žalobca z nulových výdavkov žalovaného.

46. Žalobca podľa názoru súdu podcenil skúmanie výdavkov žalovaného, ak sa pri skúmaní výdavkov žalovaného obmedzil na výšku sumy životného minima na jednu dospelú osobu a na nepreukázané výdavky na splácanie úverov vo výške 443 eur.

47. Žalobca nezisťoval priemerné mesačné výdavky žalovaného na živobytie (SIPO, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod.) a súdu je zároveň známe, že toto zisťovanie v divíziách Consumer Finance Holding a Quatro bez ďalšieho nahrádza údajom o životnom minime. Uvedené svedčí o ignorovaní zákonnej povinnosti dodávateľa úverových produktov na finančnom trhu. Z ust. § 7 ods. 27 veta posledná ZoSÚ plynie, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, nie sa tejto zákonnej povinnosti zbaviť odkazom na životné minimum, nakoľko to nie je ratio zákona a tento postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie toho ktorého spotrebiteľa a jeho rodiny.

48. Tento postup dodávateľa na úverovom trhu, ktorý nekriticky akceptuje zjavne nevierohodné údaje poskytnuté spotrebiteľom a nahrádza ich paušálnym údajom v podobe sumy životného minima, nakoniec neplynie ani z opatrenia NBS z 14.11.2017. Z ust. § 2 ods. 5 plynie cit. „Výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima²⁾ spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť³⁾ a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.“. Z uvedeného nepochybne neplynie záver ani usmernenie pre dodávateľov na úverovom trhu, že výdavky (resp. výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb) spotrebiteľa sa bez ďalšieho majú rovnať sume životného minima.

49. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 2178/2018-77 z 25.07.2018 cit.: „Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácat, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří těmto spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácat spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. F., G. H. I., J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovodil ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozuje, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.“.

50. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver a údajmi z príslušných databáz.

51. Postup veriteľa s odbornou starostlivosťou pritom znamená nielen formálne zistenie predpísaných údajov, aby sa tieto stali obsahom zmluvy, ale ich náležité posúdenie v rámci svojich odborných kapacít, ktoré sa u veriteľa ako osoby ktorá koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, predpokladajú. Vzhľadom na uvedené možno skonštatovať, že žalobca v konaní neunesol tak bremeno tvrdenia ako aj dôkazné bremeno ohľadom jeho postupu s odbornou starostlivosťou pristupovať ku skúmaniu schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, čím porušil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 7 ZoSÚ, a to podstatným spôsobom.

52. Tento záver je podporený aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/153/2019: „Je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaná výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

53. Rovnako súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoCsp/6/2022 cit.: „Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd zastáva názor, že príjem aj rodinný stav klienta môžu byť vyhovujúce, ale pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalobcu splácať dlh zo zmluvy. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Vychádzajúc z doterajších výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca ako veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalobcu ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch čo v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalovaný si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, keď síce si obstaral údaje o príjme žalobcu a časti výdavkov spočívajúcich v splátkach úverov, lízingov (a pod.), avšak ohľadom iných výdavkov žalobcu (bývanie a pod.), už žalovaný postupoval nedostatočne, keď akceptáciou výdavku 20,- Eur mesačne uvedeného žalobcom, si žalovaný bez náležitého zistenia skutočných výdavkov žalobcu, nemohol vytvoriť dostatočný platobný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalobcu splácať dlh zo zmluvy.“.

54. Žalobca teda predloženými dôkazmi nepreukázal, že by konal s vynaložením odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. V tomto smere súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie cit.: „Je však potrebné zdôrazniť, že dodržiavanie tejto zásady by bolo porušené, ak by dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažovalo spotrebiteľa. Tento totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu jednoducho neposkytol informácie podľa článku 5 tejto smernice a jednoducho neoveril jeho úverovú bonitu. Naopak účinné vykonanie práv priznaných smernicou 2008/48 zabezpečuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je veriteľ v zásade povinný preukázať pred súdom správny výkon týchto predzmluvných povinností. Cieľom takéhoto pravidla je zaistiť, ako uvádza bod 21 tohto rozsudku, ochranu spotrebiteľa, bez neprimeraného poškodenia práva veriteľa na spravodlivý proces. Ako totiž uvádza v bode 35 svojich návrhov generálny advokát, obozretný veriteľ si musí byť vedomý

nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia.“ (bod 27 a 28 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-449/13).

55. Nedôsledné skúmanie bonity žalovaného, ktoré súd v predmetnej veci považoval za hrubé porušenie zákonnej povinnosti banky, spôsobilo tu okrem bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru aj ďalší dôsledok vyplývajúci z § 11 ods. 2 vety prvej ZoSÚ, a to ten, že nie je možné úver predčasne zosplatiť. Právny úkon veriteľa o zosplatnení je preto v rozpore s týmto ustanovením, a preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatný. Súd len pre úplnosť dodáva, že žalobca síce predložil súdu upozornenie - „predžalobnú upomienku“ zo dňa 07.03.2021, ku ktorému predložil aj doklad o doručovaní, ale nie je zrejmé čoho sa tento týkal, doručenie čoho (akej listiny) má preukazovať pričom ako adresát je označený žalovaný. Žalobca predložil tiež oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 22.05.2021, no nepredložil žiaden dôkaz o tom, že toto oznámenie žalovanému skutočne odoslal, resp. doručil do sféry jeho dispozície. Žalobca teda nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by bolo preukázané, že by skutočne doručil žalovanému oznámenie, že vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a vyzval ho k úhrade zosplatennej sumy úveru a kedy sa tak malo stať. Uvedené bolo potrebné preto, lebo bez preukázaného doručenia takéhoto oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a výzvy k úhrade zostatku úveru žalovanému, žalovaný nemohol o ňom vedieť. Navyše samotné oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru ani nemožno akceptovať ako korektnú výzvu k plneniu pre nesprávne uvedenú výšku dlhu žalovaného, keď je tam výzva k úhrade sumy až 6 546,30 eur, teda so zarátaním úrokov, pokút, na ktoré nárok vôbec nevznikol a v skutočnosti dlh bol podstatne nižší. Z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ vyplýva, že pre účinné zosplatnenie sa vyžaduje: 1/ existencia omeškania dlžníka so splácaním úveru dlhšia ako 3 mesiace, 2/ upozornenie dlžníka veriteľom na možnosť zosplatnenia úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred zosplatnením, 3/ doručenie oznámenia o zosplatnení úveru dlžníkovi, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Žalobca nepreukázal, že by žalovanému doručil predložené oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 22.05.2021, pričom účinky tohto úkonu nastávajú až dorúčením (§ 45 ods. 1 OZ). Podporne viď napr. rozsudok Okresného súdu Levice sp.zn. 7Csp/140/2020 alebo Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 13Csp/7/2020.

56. Ďalším dôvodom prečo nemohlo ísť o platné predčasné zosplatnenie úveru je dôvod, na ktorý poukázal opakovane už v minulosti aj Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 28.06.2018 sp.zn. 6Co/26/2017 kde vo vzťahu k náležitostiam zosplatnenia dlhu uviedol, že „taký právny úkon, akým je zosplatnenie celého dlhu by mal obsahovať dôležitý údaj, a to identifikáciu tej nezaplatenej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Práve totiž od splatnosti tejto splátky sa začína počítať premlčacia doba podľa § 103 OZ. Preto možno celkom opodstatnene konštatovať nad rámec potreby pre rozhodnutie v merite veci, že právny úkon, ktorým veriteľ zosplatnil celý dlh je na úkor určitosti nejasný, vyvoláva otázky, a preto neplatný pre jeho neurčitost' (§ 37 ods. 1 OZ)“. Uvedený názor bol potvrdený aj v ďalších rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove (viď napr. rozsudok zo dňa 29.10.2019 sp.zn. 20Co/90/2019, bod 17 jeho odôvodnenia).

57. K výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (nálež Ústavného súdu SR z 23. mája 2013, č. k. IV. ÚS 71/2013-36).

58. Pokiaľ súd dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, potom žalobca mal právo len na vrátenie istiny úveru. Ku dňu vydania rozhodnutia súdu bola uhradená pohľadávka do výšky 2 975,51 eur. Keďže zároveň súd dospel k záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, bolo jeho povinnosťou sa vysporiadať s amortizáciou istiny, a to prostredníctvom amortizačnej tabuľky (§ 9 ods. 5 ZoSÚ). V tomto smere si však žalobca dôkaznú povinnosť napriek výzve súdu na predloženie amortizačnej tabuľky nesplnil.

59. V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Strana má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana, ktorá tieto povinnosti nesplnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu

rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti strany, ktorá nesplnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení podľa § 132 ods. 1 CSP, alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec). V danom prípade súd žalobcu vyzval na predloženie amortizačnej tabuľky, na čo bolo súdu predložený iba prehľad zostatkov (čiastočná amortizačná tabuľka, z ktorej plynie amortizácia istiny len do 01.09.2023).

60. Poukazujúc na zmluvné dojednanie v Zmluve, že doba trvania Zmluvy je 96 mesiacov a prvá splátka je splatná dňa 20.12.2018 s frekvenciou anuitných splátok mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci, je nepochybné, že ku dňu vyhlásenia rozsudku neboli splatné všetky splátky úveru (vzhľadom na záver súdu o nemožnosti úver zosplatiť).

61. Keďže žalobca napriek výzve súdu na predloženie amortizačnej tabuľky, z ktorej by špecifikoval celú pohľadávku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere tak, že výška každej splátky bude rozložená na istinu, úroky a poplatky, t.j. rozpis jednotlivých položiek každej splátky, túto nepredložil, súd musel vychádzať zo stavu dôkaznej núdze na jeho strane.

62. Bez predloženia amortizačnej tabuľky totiž nemožno zistiť, aká časť tej ktorej splátky sa započítava na istinu a v tomto smere nemôže súd dospieť k záveru, kedy a v akom rozsahu je žalovaný s plnením dlžnej splátky v rozsahu plnenia istiny v omeškaní.

63. V tomto smere súd poukazuje na závery súdov v obdobných veciach cit.: „Zo Zmluvných podmienok vyplýva, že v jednotlivých splátkach je zahrnutý dohodnutý anuitný úrok, príslušná časť istiny a poistenie. Podľa F. anuita (z lat. annuus - ročný) je pravidelné (periodické) plynutie pevne stanovených platieb počas určitej špecifikovanej doby. Anuitná zostáva počas celej doby splácania rovnaká. Skladá sa z istiny a splátky úroku. Výška anuitnej splátky sa nemení. Plynule sa mení výška a pomer istiny a úroku. Z toho vyplýva, že na začiatku úverového vzťahu najväčší podiel celej splátky bude tvoriť úrok a naopak na konci bude najväčší podiel splátky predstavovať istina, čiže každou ďalšou splátkou sa úrok znižuje a istina sa zvyšuje. Úrok a istina sa platia v pravidelných časových intervaloch, najčastejšie mesačne počas celej platnosti úveru. Keďže nenastala splatnosť ešte všetkých splátok, pre priznanie istiny dlžnej ku dňu rozhodovania súdu bolo potrebné, aby žalobca vyhovel výzve súdu a zaslal mu rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky, čo neurobil, preto súd z tohto dôvodu jeho žalobe vyhovieť nemôže. Súdu totiž nie je známe, aká suma istiny je zahrnutá v anuitných splátkach splatných ku dňu jeho rozhodovania. Suma dlžnej istiny pri anuitných splátkach nemôže byť zistená jednoduchým delením sumy istiny počtom splátok. Napriek výzve súdu na zaslanie uvedeného, žalobca rozpis splátok nezaslal, čím spôsobil, že jeho žalobe nemohlo byť v časti istiny ani čiastočne vyhovené.“ (porov. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/122/2019).

64. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

65. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

66. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

67. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol na základe vyjadrenia žalovaného tak, že mu ako procesne plne úspešnej strane sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko o priznanie tohto nároku výslovne nežiadal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.